

WIAS

TYGODNIK SPOŁECZNO - LITERACKI

SPIS TREŚCI ZA ROK 1948

Artykuły treści polityczno-społecznej

ARAGON LUIS — Jestem potrzebny „Readers Digest” (przeł. Andrzej Jędrkiewicz)	40-41
BERMAN JAKUB — Patrz ZJEDNOCZONA PARTIA KLASY ROBOTNICZEJ	
BIERUT BOLESŁAW — Patrz ZJEDNOCZONA PARTIA KLASY ROBOTNICZEJ	
BORZECKI KAZIMIERZ — Tradycje młodzieży niemieckiej — patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULTURALNEJ I HISTORYCZNEJ	
BRYCZEK JAN — Patrz SPRAWY WŚCHODU	
CHAŁASIŃSKI JÓZEF — Intelktualisci w obronie pokoju — patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULTURALNEJ i HIST.	
CHMURA A. — Rząd lubelski w 1918 r. (Co pisała „Nowa Wieś” w r. 1935 o Rządzie Lubelskim w 17 rocznicę)	47
CHMURA PIOTR — Pod Ostrowią Mazowiecką	44
— Bóg na lewicy!	30-31
CYRANKIEWICZ JÓZEF — Patrz ZJEDNOCZONA PARTIA KLASY ROBOTNICZEJ	
DEKLARACJA PRAW LUDU PRACUJĄCEGO I WYZYSKIWANEGO (projekt)	51
DĄB KOCIOŁ JAN — Patrz RADA NACZELNA S. L.	
DREWNOWSKI JERZY — Chłopi z robotnikami (sojusz chłopsko-robotniczy w oczach działacza ludowego)	6
DREWNOWSKI TADEUSZ — Po kongresie ZAMP	32-33
FALENCIAK JERZY — Dziecko w rodzinie chłopskiej	3
GALAŁAJ DYZMA — Ewolucja ludowa (Od „Wsi” do „Państwa” — patrz także ARTYKUŁY TREŚCI GOSPODARCZEJ; Styś W. „Drogi postępu gospodarczego w Polsce”)	22
— Młodzież na widowni	27
GARBACIK ZYGMUNT — Dania no wojnie — Patrz ARTYKUŁY TREŚCI GOSPODARCZEJ	
GARCJA KRYSZTIAN — Patrz HISZPANIA RUCHU OPORU	
GOLACHOWSKI STANISŁAW — Maso przemian społecznych	43
GRAD MIECZYŚLAW — Spór o „Młode Pokolenie”	30-31
— Walka klasowa na wsi rzeszowskiej	43
— Wieś W. na gospodarce społecznej mapie świata (Walka klasowa na wsi rzeszowskiej II)	44
— Struktura klasowa wsi W. w XX wieku (Walka klasowa na wsi rzeszowskiej III)	46
— Kmieć - kapitalistyczna młodzież warstwy chłopskiej (Walka klasowa na wsi rzeszowskiej IV)	47
— Pierwsze starcie (Walka klasowa na wsi rzeszowskiej V)	51
GRANOWSKI E. — Metody i cele imperializmu (fragment artykułu „Mirowoje Chozajstwo, Mirowoje Polityka” r. 1946, tłum. J.)	46
HISZPANIA RUCHU OPORU — Ostatni list Krystiana Garcji: Manuelo Ponte — List otwarty do posła angielskiego w Hiszpanii (tłum. Tadeusz Chrościelewski)	5
IGNAR STEFAN — Polityka w gminie (Łąznów pod Łodzią)	18-19
JAŻDZYŃSKI WIESŁAW — O Związku Walki Młodych	3
— Warstwa chłopska	23
— Wielka karta kapitalistycznej „wolności”	51
JEDLIŃSKI WITOLD — Katolickie koncepcje ustrojowe	2
— Obraz Niemiec?... (Ankieta Esprit)	13-14
JEDNOŚĆ KULTURALNA W CZECHACH ze wstępem L. B. — Patrz KOVERNE FR., KOZAK J. B., STOLL LADISLAV	
KACPER WOJCIECH — Konserwatyzm chłopskich radykałów (Z protokołów zebrań słuchaczy Uniwersytetu Wileńskiego w Głuchowie)	8-9
KOLIBA MACIEJ — Struktura społeczna wsi	23
KORZYCKI ANTONI — Patrz RADA NACZELNA S. L.	
KOVERNE FR. — Dwa socjalizmy	12
KOWALSKI WŁADYSŁAW — Patrz RADA NACZELNA S. L.	
KOZAK J. B. — Pogląd na rozwój historii	12
KRÓL JAN ALEKSANDER — Czy Doktor Judym? (List otwarty do Dr Starkiewicza twórcy Górki, sanatorium społecznego dla dzieci gruź-	

licznych w Busku - Zdroju)	4
— Człowiek to fragment historii (II list otwarty do Dr Starkiewicza)	5
— W „Chłopach i Państwie” pugu, pugu!	16
— W promieniu pięćdziesięciu wsi. Patrz REPORTAŻE	
— Model chłopcy — panowie. Patrz ART OGÓLNOKULT. i HIST.	
— Prawda polityczna	27
— „Ostatnia klasa kapitalistyczna”	36-37
— Przyszłość rodziny chłopskiej	40-41
KUSZYK WŁADYSŁAW — Francja walcząca	47
LASOCKI ZYGMUNT — Odpowiedź na „Stara zasłona”. Patrz ART. TREŚCI OGÓLNOKULT. i HIST.	
LIN JANUSZ — Patrz SPRAWY WŚCHODU	
LISTY POLITYCZNE — patrz FELIETONY: Listy polityczne	
LITWIN ALEKSANDER — Współzawodnictwo a humanizm	13-14
— Analiza pracy. Patrz ARTYKUŁY TREŚCI GOSPODARCZEJ	
LITWIN JAKUB — W kręgu moralności	7
— „Ziemni Obiecanej”	11
— Z wojny — w demokrację ludową	42
— Klasy, rewolucja a państwo	42
— Drobnomieszczańskie społeczeństwo. Patrz ART. TREŚCI OGÓLNOKULTURALNEJ I HISTORYCZNEJ	
— O pamiętnikach robotników. Patrz j. w.	
LJUMIN J. — Obrona kapitalizmu. Patrz ART. TREŚCI OGÓLNOKULT. i HIST.	
ŁUKASZEWICZ WITOLD — Jaką młodzież przyjmujemy na uniwersytet?	44
MARCINKOWSKI LUDWIK — „Boi się on więcej republiki niż ateizmu”. Patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULTURALNEJ I HIST.	
MAZUREK STEFAN: Patrz SPRAWY WŚCHODU	
MICHAŁSKI OZGA JÓZEF — Tradycja postępu (Fragment referatu wygłoszonego na Radzie Naczelnej S. L. 7.XII 1947 r.)	1
MINC HILARY — Patrz ZJEDNOCZONA PARTIA KLASY ROBOTNICZEJ	
MIRECKA HANNA — Problem mas chłopskich we Włoszech	15
ORLEWICZ TADEUSZ — Sens walk wyzwoleńczych	48
PIGWA PIOTR — Memento (Z okazji art. J. Tepichta pt. „Postęp i wsteczność w ideologicznej walce o wieś”, „Nowe Drogi” nr 9)	28-29
PIWARSKI KAZIMIERZ — W polityce europejskiej lat ostatnich	40-41
— Problem Berlina	46
POKORA LEON — Jak rósł radykalizm chłopski na wsi lubelskiej	49-50
PONTE MANUELO — Patrz HISZPANIA RUCHU OPORU	
PLACHTA JAKUB — Patrz SPRAWY WŚCHODU	
RADA NACZELNA S. L. — Z Rady Naczelnej S. L. (fragmenty przemówień)	
KOWALSKI WŁADYSŁAW — Dalsze próby rzeźbienia sojuszu chłopsko-robotniczego	
KORZYCKI ANTONI — Dwa kierunki w polityce międzynarodowej	
DĄB KOCIOŁ JAN — Stabilizacja modelu gospodarczego	1
REDAKCJA — Na Kongres Pokoju	34-35
REHANN ARNE — Spojrzenie Niemca (List redaktora berlińskiego „Star-tu” do redakcji „Wsi” — tłum. Tadeusz Chrościelewski)	36-37

ROKITNIAK TADEUSZ — Sprawy „kolorowych” (Refleksje po konferencji Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej)	36-37
RYBACKA ROZALIA — U źródeł „Piasta” (Jeszcze o „Starej zasłonie”). Patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULT. i HISTORYCZNEJ	
SŁAWIŃSKI KRZYSZTOF — Imperializm i pokój	20-21
— Ameryka czy fikcja?	40-41
— Naród i wolność społeczna	46
— Rewolucja mas wyzyskiwanych	51
SOBIERAJSKI LEONARD — Z takich był Pstrowski, Patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULT. i HIST.	
— Problem pacyfizmu	36-37
SPRAWY WŚCHODU: BRYCZEK JAN — Historie chińskie a la America;	
LIN JANUSZ — Cholera, Anglia i egipska niepodległość;	
MAZUREK STEFAN — Proces bez końca	
PLACHTA JAKUB — „Divide et impera, w praktycznym zastosowaniu	10
STATUT — Wstęp do projektu statutu „Zjednoczonej Partii Klasy Robotniczej”	49-50
STODOLNY STEFAN — Bezpartyjny średniak. Patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULT. i HIST.	
STOLL LADISLAV — Zagadnienie wolności	12
TEPICHT JERZY — Rozgrywka z agraryzmem jeszcze nie zakończona!	36-37
TWAROGOWSKI TADEUSZ — Spod strzech nad Szprewą	26
ZAMBROWSKI ROMAN — Patrz ZJEDNOCZONA PARTIA KLASY ROBOTNICZEJ	
ZAWADZKI ALEKSANDER — Patrz ZJEDNOCZONA PARTIA KLASY ROBOTNICZEJ	
ZJEDNOCZONA PARTIA KLASY ROBOTNICZEJ — Bolesław Bierut, Józef Cyrankiewicz, Roman Zambrowski, Jakub Berman, Hilary Minc, Aleksander Zawadzki (fragmenty z przemówień, dzieł)	40-50
Artykuły treści gospodarczej	
BODALSKI MIECZYŚLAW — Współzawodnictwo pracy w rolnictwie (fragment przemówienia Sekr. Gen. ZSch. wygłoszonego na plenum Zarządu Głównego ZSch.)	51
BOLZOW A. — Stalin o zagadnieniach agrarnych ZSRR.	42
CIEŚLAK STANISŁAW — Plan inwestycyjny	7
— O Czechosłowacji, o nas i optymizmie	17
— Gospodarce planowanie przestraszone w Polsce	25
— Plany regionalne (I)	30-31
— Plany regionalne (II)	24-35
— W kapitalizmie nie ma planowej gospodarki	49-50
GALAŁAJ DYZMA — Możliwości produkcyjne	23
GARBACIK ZYGMUNT — Dania po wojnie	15
GRAD MIECZYŚLAW — Walka klasowa na wsi rzeszowskiej. Patrz ARTYKUŁY TREŚCI POLITYCZNO-SPOŁECZNEJ	
IGNAR STEFAN — Przechodowa gospodarza wsi (fragment referatu wygłoszonego na konferencji działaczy Z.M.W. RP „Wici” w Dębowej Górze 27.II 48 r.)	10
JAŻDZYŃSKI WIESŁAW — Wojenne zyski i powojenne kłopoty	6
— Meldunki o produkcji	49-50
— Szkoła przeszłości. Patrz ARTY-	

KUŁY TREŚCI OGÓLNOKULTURALNEJ	
KAPUŚCIŃSKI JÓZEF — Lichwa i lichwiarze	22
KRÓL JAN ALEKSANDER — Patrz ARTYKUŁY TREŚCI POLITYCZNO-SPOŁECZNEJ	
KULA WITOLD — Kryzys gospodarczy Wielkiej Brytanii (I)	15
— Anglia w świecie powojennym (II)	16
LEŚIAKOWSKI ROMUALD — Trzy lata chłopskiego wysiłku	8-9
LEWICKI STEFAN — O pszenicy — panowie inteligencji!	6
LITWIN ALEKSANDER — Współzawodnictwo a humanizm. Patrz ARTYKUŁY TREŚCI POLITYCZNO-SPOŁECZNEJ	
— Analiza pracy	23
LITWIN JAKUB — Prospero i Kaliban	6
LITYŃSKI MARIAN — Przegrupowanie w produkcji rolnej	44
ORLEWICZ TADEUSZ — Głód na kuli ziemskiej	4
— Drogi naprawy	5
— Kraj paradoksów kapitalistycznych	11
— Francja, Francja...	16
— Sygnały depresji gospodarczej USA	23
— Gospodarka rolna ZSRR w latach 1917-1947	26
— Przed nowymi zbiorami	28-29
— Australia — Indie — Afryka spierzarnie świata	36-37
— Obnażyć zasadę prywatnej własności (dyskusja z prof. Stysem)	40-41
PIGWA PIOTR — W Samopomocy Chłopskiej...	30-31
PODLASIAK KAZIMIERZ — Kilka pytań w sprawie warzyw i owoców (patrz także Lityński M. „Przegrupowanie w produkcji rolnej”)	44
REKAS MICHAŁ — Technicy w produkcji rolnej (artykuł dyskusyjny)	26
STRZEMIŃSKI WŁADYSŁAW — Bilans koncentracji kapitalistycznej	24
— O przyszłość naszych miast i osiedli (artykuł dyskusyjny)	26
— Obraz Łodzi kapitalistycznej	26
STYS WINCENTY — Przełom w rolnictwie	4
— Wsie spółdzielcze (na Dolnym Śląsku)	12
— Zagadnienie mechanizacji rolnictwa (artykuł dyskusyjny)	34-35
— Zagadnienie mechanizacji rolnictwa (II)	38-39
TEPICHT JERZY — Rozgrywka z agraryzmem jeszcze nie zakończona. Patrz ARTYKUŁY TREŚCI POLITYCZNO-SPOŁECZNEJ	
WARKAŁŁO WITOLD — Reforma Ubezpieczeń społecznych	3
— Ubezpieczenia społeczne	36-37
ZAJDOWSKI JULIUSZ — Jugosłowiańskie 5 lat	6

Artykuły treści ogólnokulturalnej i historycznej

ARNOLD STANISŁAW — Zadania historycznej nauki polskiej	40-41
BACULEWSKI JAN — O kierunek wychowania (uwagi do dyskusji)	47
BAZYŁOW LUDWIK — Przed zjazdem historyków we Wrocławiu	32-33
BITNER HENRYK — Łódź w r. 1905 18-19	
BORZECKI KAZIMIERZ — Tradycje młodzieży niemieckiej	34-35
BLACHUT WŁADYSŁAW — Wojna „Piasta” z „Przyjacielem Ludu” (z walk ideologicznych PSL w latach 1913/14)	15
— Postawie chłopcy przed stu laty	18-19
— Z szlachty polską polski lud	32-33
BRODOWSKA HELENA — Życie Ireny Kosmowskiej	18-19
CHAŁASIŃSKI JÓZEF — Intelktualisci w obronie pokoju	36-37
CHMURA PIOTR — Upowszechnienie kultury	23
— Historio, jak cię poznawał lud? (Patrz także Olechnowicz A. oraz PAMIETNIKI, WSPOMNIENIA: Blachut W., Kuś F., Marcinek J.)	38-39
CHOCZYŃSKI JÓZEF — Stapiński przeciw ks. Stojałowskiemu (O „Ludowym Towarzystwie ochrony ziemskiej własności” i pierwszym starciu ks. S. Stojałowskiego z Janem Stapińskim, cz. I: dokończ. „Wieś” nr 1-2 1949 r.)	51
CZARNOWSKI STEFAN — Reakcja katolicka w Polsce (z franc. tłum. H. S.)	30-31
CZUŁA MACIEJ — Zdradzieckie zakręty	7
— Podkrakowskie namówiny	18-19
DĄBROWSKI JAN — Obrady historyków	40-41
DELEGACJA POLSKA NA KONGRES Patrz FELIETONY, LISTY, FRAGMENTY	
DZWONKOWSKI KAZIMIERZ — Dr Tadeusz Landecki	20-21
FALENCIAK JERZY — W przededniu powstania styczniowego	4

— Rozparczywania nie-analfabety GARSTECKI ZYGMUNT — Wprowadzenie ksiązk na wieś 48	Patrz Rozalia Rybacka „Rozmowa u starej zasłony” „Wies” nr 48 rok 1947) 8-9	CZYŻOWA PAULINA — Sito dla literatury 30-31	— Pieniądz i filantropia na prowincji (Stefan Żeromski „Promieć” „Czytelnik” 1948) 44
GAŚIOROWSKA NATALIA — Ku materializmowi historycznemu w nauce i nauczaniu historii 40-41	SERESKI MARIAN HENRYK — Historia a terażniejszość 40-41	— O recenzentach poezji 40-41	NOFER ALINA — Moralizm i solidaryzm idealistyczny (o Żeromskim) 1
GEBALA STANISŁAW — Nowoczesne „przypisanie” do ziemi 43	SOBIERAJSKI LEONARD — Z takich był Pstrowski 18-19	DREWNOWSKI TADEUSZ — Wyrok zgładny na Jerycho (Tadeusz Breza „Mury Jerycha”. Powieść. Spółdz. Wyd. „Czytelnik”) 7	— Dworek miał zatrzymać historię (J. I. Kraszewski „Szalona” — wznowienie wyd. Wł. Bąka Łódź—Wrocław 1947) 8-9
GERHARD JAN — Na froncie zachodnim 26	— Życie naukowe Wrocławia 34-35	— Na bocznicy rozwoju literackiego (R. Bratny „Ślad”; J. Piórkowski „Niepodlegli”; Jerzy Pytlakowski „Wielki cień”; Witold Zaleski „Niesmiertelni bohaterowie”) 13-14	— Pamiętnki inteligenta (art. dysk.) 12
IGNAR STEFAN — Ruch „zaraniarski” — Wychowanie do warstwy chłopskiej 38-39	— Stefan Ingłot jako historyk wsi 40-41	— „Domyślność serca” (o metodzie badania wsi) 46	— Od „Lata” do „Szekspira” 22
JAROSZYŃSKI MAURZYCY — Samorząd w demokracji ludowej (III). Poprzednie części patrz „Wies” nr 47 i 48 1947 r. 2	SKRZESZEWSKI STANISŁAW — Wytyczne (fragment przemówienia na Zjeździe Historyków we Wrocławiu) 40-41	FALENCIAK JERZY — „Stacjali się coraz niżej” (Jan Dąbrowski „Miejsce pod niebem”. Warszawa 1947. „Wiedza”) 11	OZÓG JAN BOLESŁAW — Z przyczółka dzikiej gruszy (odpowiędz krytykom i recenzentom) 47
JAZDZYŃSKI WIESŁAW — W chłopskim gimnazjum 8-9	SŁAWIŃSKI KRYSZTOF — Nauka radszecka 36-37	— Elementarz historii 22	PAWLICKI WOJCIECH — Dokoła Bezrucza 8-9
— Młodość... 18-19	STEFANOWICZ MICHAŁ — Świetlice robotnicze 18-19	— Mała egzotyka 23	PISZCZKOWSKI MIECZYSLAW — Geneza literatury o wsi polskiej 2
— Szkoła przyszłości 22	STODOLNY STEFAN — Bezpartyjny średniak 51	— Po tamtej wojnie (Bohdan Peplowski „Całun”. W-wa 1947; Gebethner i Wolff) 25	POGAN JÓZEF — Dwie postacie 2
KACZMAREK ROMAN — U narodzin święta wolności 18-19	STOLL LADISLAV — Zagadnienie wolności. PATRZ ARTYKUŁY TREŚCI POLIT.-SPOŁECZNEJ	— Kapliczka i panopticum (Jan Drda „Miasteczko na dionii” (Jan Huszcza „Miasteczko na dionii” (Jan Huszcza „Miasteczko na dionii” (Jan Huszcza „Miasteczko na dionii”) 27	POMIANKOWSKI JERZY — Effendi Kaplujew 3
KALININ MICHAŁ — O radzieckim wychowaniu (z referatu pt. „O wychowaniu komunistycznym. Tłum. E. L.) 46	STO LAT TEMU (1848-1948) — Pod redakcją Dr W. Łukaszewicza — publikacja cyklu materiałów historycznych odnoszących się do „Wiosny Ludów”) 8-9	— O włoskich chłopach (Ignacio Silone „Chleb i wino”. Przekład St. Pomiana. Wyd. 3. „Wiedza” W-wa 1947) 30-31	PRZECZEK GUSTAW — Pieśń budząca (Śląsk obchodzi w tym roku setną rocznicę urodzin Jana Kubisza) 8-9
KAMIENSKA ANNA — Ideologia „Ludu” (z powodu ukazania się XXXVI tomu „Ludu” organu Polskiego Towarzystwa Ludozn. za lata 1939-45) 8-9	HELTMAN WIKTOR — Kilka słów do naszych hrabiczów („Głos wolny” Nr 76 r. 1865) 6	— Rezerwy (Józef Pogan „Cierpki owoc”; Józef Morton: „Klucz bożej Klementyny”) 32-33	ROKITNIAK TADEUSZ — Ruscysta pod „ściana płaczu” 23
— Droga słowa drukowanego 12	HELTMAN WIKTOR — Szlachta, powstanie, organizacja społeczna (wyjątek z rozbioru kwestii: „Jakie są wewnętrzne siły społeczeństwa polskiego uważanego pod względem socjalnym i politycznym”, Poitiers 1838, p. 27) 7	GOMOLICKI LEON — Folklor jako zagadnienie społeczne 17	SALONI-KULCZYCKA JANINA — Sprawa chłopska w publicystyce wczesnego pozytywizmu 44
— Dyskusja o nauczycielstwie. Patrz ANKIETY, POLEMIKI	GOSZCZYŃSKI SEWERYN — Muzyka wieczorna w Krakowie („Demokrata Polski” 1.VII.1840 r.) 8-9	— Lud, obrońcy ludu i „ludomani” 18-19	SOBIERAJSKI LEONARD — Drobnorealizm (W. Dunarowski „Leżąc krzyżem” Wyd. E. Kuthana, W-wa 1947) 5
— Marksistowska historia nauki (Marcel Prenant „Darwin” Tłum. Adam Czartkowski. Książ. 1947) 36-37	HELTMAN WIKTOR — Szlachta i rewolucja („Demokrata Polski” t. VI p. 25 Wersal 1843 r.) 12	— Od czajchany do maszyny rotacyjnej 20-21	— Portrety literackie („Czytelnik” — Biblioteka „Wiedzy powszechnej” cykl — „Portrety literackie”) 23
— Jeszcze praca u podstaw 48	SRENIOWSKI STANISŁAW — Historia ustroju Polski (Referat na Zjeździe Historyków w Sekcji „Polska nauka historyczna po II wojnie światowej”) 38-39	— Mickiewicz i Puszkina (fragment z książki o pobycie Mickiewicza w Rosji) 26	— Ucieczka z krainy Lambertów? (Paweł Hertz „Sedan”. Spółdz. Wyd. „Książka”, W-wa 1948) 24
KOLIBA MACIEJ — Praktyka licealna 28-29	SYSKA HENRYK — Krucjata (Rozdział zamykający monografię polskiej prasy ludowej pt. „Od „Kmiotka” do „Zarania”) 28-29	JANION MARIA — Naturalistyczna koncepcja kultury 7	— Przed nagrodą „Odrodzenia” 28-29
— Nowe krajoznawstwo 32-33	SZECZEPAŃSKI JAN — Co to jest kultura? 15	— Mieszkański humanitaryzm 1	— I dalekie i bliskie (W. Kowalski „Dalekie i bliskie” (W. Ludowe, Kraków 1948) 49-50
KOWARZYK HUGON — O społecznej postawie medycyny 40-41	— Wychowanie dla sztuki 28-29	— Szlachetność czy szlachetczyzna 11	SKWARCZYŃSKI ZDZISŁAW — Pisarze poza kręgiem czytelników 4
KRUCZKOWSKA MARIA — Francja w latach 1830-1848 11	SZOSTKIEWICZ STEFAN — Czytelnicтво młodzieży 15	Zywoť szlachckiego liberała (zso-cjologizowany zyciorys T. T. Jeża) 24	— Kościół wojujący (Antoni Gońbiew „Bolesław Chrobry” Powieść t. I „Puszcza”; t. II „Szło nowe”, W-wa 1947 „Czytelnik”) 5
KRÓL JAN ALEKSANDER — patrz Piotr Ziarnik i Jan Aleksander Król	TRETIKOW PIOTR M. — Rzut oka na historię Rosji 42	— Emigracja — Liga Narodowa (zso-cjologizowany zyciorys T. T. Jeża cz. II) 25	— Jak wychowywał Kipling? 15
— Model chłopów — panowie (z okazji dyskusji o nauczycielstwie)	URBAŃSKI BRONISŁAW — Czy ziemia jest w środku świata? (Wiedza Powszechna — Wyd. naukowe) 24	JEDLIKI WITOLD — Krytyka egzystencjalizmu 5	— Egzotyka wiejska dla inteligencji? 17
— Patrz także artykuły treści polityczno-społecznej	WASILEWSKI ZBIGNIEW — Front Nauki (Rozważania w 75 rocznicę P. A. U. w Krakowie) 43	— Bezdroża egzystencjalizmu 16	— Europejskość „Piasta” 20-21
KRN — W czwartą rocznicę Krajowej Rady Narodowej (Deklaracja KRN — wyjątki) 2	WIOSNA LUDÓW — patrz STO LAT TEMU; także LANDECKI TADEUSZ „Wiosna ludów”	— Tradycje i rzeczywistość (dwanaście uwag czytelnika na temat „Popiołu i diamentu” Andrzejewskiego) 18-19	— Rezerwat zmierzchającej klasy i jej sateliti 25
KUMOR ŁUKASZ — Początki ruchu ludowego w Królestwie (ze wstępem kryt. od red.) 20-21	WYROBEK PIOTR — Wieś Osielec 8-9	— Zie smienie burżuazyjnej inteligencji (Irena Krzywicka „Skuci i wolni”, tom I „Rodzina Martenów”, t. II „Bunt Kamila Martena”) 25	— Co się stało z „Antkiem” 40-41
LANDECKI TADEUSZ — Wiosna Ludów	WYSŁOUCH SEWERYN — Wystawa historyczna Ziem Odzyskanych 32-33	— Wiara i historia (J. Parandowski „Niebo w piemiennich” — „Czytelnik” 1946) 27	SPIERAŁSKI ZDZISŁAW G. — Wychowanie socjalistyczne młodzieży szlachetkiej (O Daniłowskim) 1
LASOCKI ZYGMUNT — Odpowiedź na „Starą zasłony” (Patrz także R. Rybacka „Rozmowa u starej zasłony” „Wies” nr 48 1947 r.) 7	— Wystawa historyczna Ziem Odzyskanych II (Wiosna Ludów: odrodzenie narodowe) 34-35	— Mity rodzinne (Adam Ważyk „Mity rodzinne” „Czytelnik” 1948) 34-35	STARNAWSKI JERZY — Sumienność etnograficzna (Dwa głosy o E. Orzeszkowej) 3
LIN JANUSZ — Socjologia amerykańska	ZALEWSKI STANISŁAW — O strategii drugiej wojny światowej 20-21	— Świat ze słów (Jerzy Lau „W piemiennich”, Kraków 1945 „Czytelnik”) 6	URBAŃSKI BRONISŁAW — Drogi i rozdroża literatury chłopskiej 44
LITWIN JAKUB — Uwagi o organizacji studiów humanistycznych	ZIARNIK PIOTR i JAN ALEKSANDER KRÓL — Historia ruchu ludowego do r. 1939 48	— Publicystyka społeczno-literacka 6	WASILEWSKI ZBIGNIEW — Sprawozdanie z III Zjazdu Nauk. Kół Polon. — Patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULTURALNEJ Z. W. „Polonistyczne Zwycięstwo marksizmu”) 6
— Drobnomieszkańskie uspołecznienie 30-31	ZIELIŃSKI JAN — Na front walki z analfabetyzmem 3	— Kultura drukowana (6-7. III. 1948 odbył się w Warszawie II Krajowy Zjazd Korespondentów „Chłopskiej drogi”) 13-14	WOROSZYLSKI WIKTOR — Solidarystyczna bezradność 27
— O pamiętnikach robotników 49-50		— Problemy krytyki — Patrz FAKTY i ZDANIA	— „Otello i historia” — patrz Teatr. ZIOMEK JERZY — Młodzie poeci śląscy 32-33
LIUMIN J. — Obrona kapitalizmu 6		— Rozmowa o poezji 28-29	ZMIGRODZKA MARIA — Etnografizm a realizm (Dwa głosy o E. Orzeszkowej) 3
LUKASZEWICZ WITOLD — Ideologia Szymona Konarskiego 5		— Jak przed nami projektowano 25	— Na drogach opowieści ludowej 10
— Śmierć Szymona Konarskiego 13-14		— O poetyczności w poezji (Józef Bojar „Serce ziemi” (Jan Maria Gizges — „Opowieści krajobrazu”) 30-31	— „Literackie uwłaszczenie chłopa” (o „Chamie” Orzeszkowej) 23
— Manifest sprzed stu lat 1848-1948 18-19		— Inteligent chłopski — bez dogmatu! (Teodor Goździkiewicz „Znaki czasu” „Książka” W-wa 1948) 32-33	
— Towarzystwo Demokratyczne Polskie — (1832-1862) 22		— Pisarz klasy biedniackiej (Józef Pogan „Cierpki owoc”, „Książka” 1948) 38-39	
— W gnieździe łańcuckich feudałów 24		— Dwie ludowości (St. Pigoń „Z Korborni w świat”, wyd. „Wies” — Kraków 1946; L. Rudnicki: „Stare i nowe”, P. I. Wyd. W-wa 1948) 42	
— 14 lipca (Wielka rewolucja Francuska 1789-1794) 28-29		— Tradycje poezji chłopskiej 46	
— Chłopski socjalizm utopiiny (Fragment pracy, „Wpływ masonerii, karbonaryzmu i Józefa Mazziniego na polski ruch rewolucyjny w latach 1831-1848”) 40-41		— O konserwatywnej satyrze chłopskiej (Jakub Kania „Wirsz o strojach górnośląskich”, „Lot ptaka godzianowskiego”) 51	
— Jaką młodzież przyjmujemy na uniwersytet? Patrz ARTYKUŁY TREŚCI POL.-SPOŁECZNEJ		KIWILSZO WALDEMAR — Bohaterstyczna 1	
MALECZYŃSKI KAROL — Jak się Śląsk germanizował 38-39		— Co oznacza kultura sadyzmu? 5	
MANIFEST KOMUNISTYCZNY — Fragmenty z Manifestu Komunistycznego 18-19		— Dlaczego poezja niepokoju? (Tadeusz Różewicz „Niepokój”—Wiersze, Kraków 1947 Wyd. „Przełom”) 6	
MARCINKOWSKI LUDWIK — „Boi się on więcej republiki niż ateizmu” 43		— Od liberalizmu do socjalizmu 7	
MICHIEJEW S. M. — Manifest Komunistyczny i sprawa chłopska (przedruk z „Wiadomości Akad. Nauk ZSRR Wyd. Ekonomiki i Prawa Nr 1 r. 1948. Tłum. H. M.) 49-50		— Polska po pierwszej wojnie (Wznowienie romansu Teresy Hennert) 18-19	
MŁODE POKOLENIE CHŁOPÓW — Fragmenty wielowych zyciorysów zamieszczonych w „Młodym Pokoleniu Chłopów” r. 1938 30-31		— Howard Fast 40-41	
MYSLAKOWSKI ZYGMUNT — Uniwersytety Powszechnie (próbę projektu organizacji) 1		KOWALSKA MARIA — Aby żył „gatunek pisarzy” 36-37	
NAŁKOWSKI WACŁAW — Chłopomania idyllia (fragmenty artykułu „Natura i siła” drukowanego w „Prawdzie” 1893 r.) 8-9		KRÓL JAN ALEKSANDER — Do ojczyzny chłopca i robotnika 1	
NOFER JERZY — Choroby i leczenie — metody. Patrz ANKIETY, POLEMIKI		— Rogatki literackie 10	
OLECHNOWICZ ADOLF — Jak chłopci głuchowscy siebie w historii szukają 38-39		— Tradycja, ale jaka 30-31	
PODLASIAK KAZIMIERZ — Wydawnictwa szkolne 36-37		LICHANSKI STEFAN — Poradnictwo literackie przy Oddziale Wiejskim Z. Z. L. P. 20-21	
POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI — patrz Zbigniew Wasilewski „Front nauki”		— Tradycja, ale jaka? 30-31	
PIGWA PIOTR — Notatnik z dawnej Łodzi (1918-1924) 18-19		LISŁOWSKI NARCYZ MARIAN — Czytelnicтво na prowincji 42	
PUTEK JOZEF — „Cement i ropa” w dziejach ruchu ludowego w Polsce (fragment przyg. do druku książki „Występy polityczne włościąństwa polskiego w latach 1848-1914”) 11		MĄDROWA EUGENIA — Poezja i polityka 23	
— Do radykalizmu (c. d. „Cementu i „ropy”) 12		MEJLACH BORYS — O badaniach literatury — tłum. T. Chróścielewski 23	
— Walka parlamentarna kmiecia z zagrodnikiem 16		MILLER JERZY — Uwagi o „Dziwnej zabawie” (Roger Vailland „Dziwna zabawa” „Czytelnik” 1948) 44	
REDAKCJA — Na kongres pokoju. Patrz Artykuły treści pol.-spół.		MŻM — „Polonistyka” 20-21	
RYBACKA ROZALIA — U źródeł „Piasta” (Jeszcze o „Starej zasłony”).		NAŁKOWSKA ZOFIA — Ze „zwierzeń” (w związku z Wrocławskim Kongresem Intelektualistów) 32-33	
		NIZIURSKI EDMUND — „Zrywanie z burżuazją” (Helena Boguszewska „Ci ludzie” Warszawa 1946) 11	

Essays, Artykuły literackie, recenzje

Teatr, Film, Muzyka

Plastyka — Malarstwo

Poezja

BAGRICKI EDWARD — Dyl Sowizdrzał (tłum. Kazimierz Andrzej Jaworski) 26
BERGAMIN JOSE — Partyzantka (fragment poematu pamięci Zoi Kosmodemianskiej) wolny przekład Tadeusza Chrościelewskiego 5
Bezimienny wiersz z czasów okupacji (drukowany we Francji) 13-14
BOCHEŃSKI JACEK — Widowiska 2
BRATNY ROMAT — Na pięćdziesiąt lat elektryfikacji 5
— Maj; Ze stron 8-9
— Piosenka do ciężarówki; Taniec z żydówką 25
— Dość 40-41
BRAUN ANDRZEJ — Wyspa Wołyń; Dziewczyna; Młodość 47
— Statek w Anglii (wiersz z tomu „Szramy”) 30-31
BRZESKA WANDA EWA — Opowieść o „Kuczumun” (z tomu „Garść ziemi”) 18-19
BUCZKÓWNA MIECZYSLAWA — Dziewczyna mówi z grobu 16
— Dawno znajomej 16
— Przyjaznym 23
— Dzieciom wojennym; W oczach wojny 34-35
— Jasna brama 49-50
BROWICZ WOJCIECH — Do przyjaciół w ojczyźnie! (zamiast indywidualnych odpowiedzi na listy) 25
CAREK JAN — Żołnierz nieznan (przeł. K. A. Jaworski) 36-37
CESAIRE AIME — Koło (przeł. Włodz. Słobodnik) 36-37
ELUARD PAUL — Do Pabla Picassa; Kres potworności (przeł. Marian Piechal) 16
— Śpiący; Piastunka; Ubieralnia (przeł. J. Rogoziński) 36-37
— Wołności! (Z tomu „Poesie et Verité 1942) przeł. Allan Kosko 36-37
FOLLAIN JEAN — Wigilia Kirasjera przed bitwą (przeł. Allan Kosko) 36-37
GISGES JAN MARIA — Gminna biblioteka 3
— W miasteczku wystawa obrazów; Buty i krzyż; Analfabeci 10
— Na targu 22
— Na przyczółku sandomierskim; Nad stawem; Opowieści krajobrazu 24
GUDZENKO SEMION — Ballada o szlendarze (tłum. Wiktor Woroszyński) 26
— Z dziennika wojennego (tłum. T. Chrościelewski) 26
HALAS FRANCISZEK — Pradze (tłum. T. Chrościelewski) 12
KAMIENSKA ANNA — Czytanie Miłozna; Pieśń biesiadna 7
— W ogrodzie; Na pytanie jak się ubieram na wiosnę 22
— W instytucie anatomicznym; Inspekcja w domu dziecka; Nauczycielka 28-29
— Po wojnie; Pierwszy dzień pojeżdżania 34-35
— Starość; Droga przez Biskupie (Chrościelewski) 26
KOLYCZEW OSIP — Mistrz (tłum. T. Chrościelewski) 26
KONARSKI SZYMON — Wiersz napisany na 24 godziny przed rozstrzelaniem 13-14
KUBIAK TADEUSZ — Dobry wieczór w Grecji; Szkice gęsim piórem; Złote Góry na granicy polsko-czeskiej 27
— Wyznania własy 34-35
LEC STANISŁAW JERZY — Fraszka 5
LISTOWSKI NARCYZ MARIAN — Noc LORCA FEDERIGO GARCJA — Romans o czarnym smutku (wolny przekład W. Słobodnika) 5
MAJTCZAK BRONISŁAW — We wsi Mojej; Obraz; Miedza 17
MAKSIMOWIC DESANKA — Zburzony pomnik Mickiewicza (tłum. T. Chrościelewski) 20-21
MAZUR BRONISŁAW — Ranek 6
OZGA-MICHAŁSKI JÓZEF — Wiersze wielkopostne: Koń bez grzechu; O popie, wdowie i buhaju; Niebieska kokarda 12
— Ballady: Burmistrzowie; Mistrz Lejweda 20-21
MILLER JERZY — Stare Miasto w Warszawie 11
— Pogrom 23
— Do Andrzeja 30-31
— Wiersze o niepokoju; Widzenie 43
MIŁAŃCZÓWNA ELŻBIETA — Nad Narwią 32-33
NAGRABIECKI JAN — Do człowieka idącego z pracy 11
NAROWCZATOW SERGIUSZ — Ogniśke (przeł. T. Chrościelewski) 36-37
NEUMAN KOSTKA STANISŁAW — Dydaktyka (przeł. W. Jędrkiewicz) 49-50
NIEKRASOW MIKOŁAJ — Z poematu: Komu na Rusi dobrze (przeł. T. Chrościelewski) 42
NOFER ALINA — Miasto 15
— Dzieciństwo 15
OLESIK KLEMENS — Z notatnika poetyckiego: Przy wyjściu z fabryki; 1947; Odpowiedź przyjacielowi 1
— Codzien 5
PIERZCHAŁA JAN — Wyznania; Chwałę strefy zwyciężonej... 32-33
PIĘTAK STANISŁAW — W Podróży 34-35
— Życiorys; Na pożegnanie wsi rodzinnej; Do młodego poety; Przesłanie 38-39
RIFFAND MADELEINE — Rysunek na szkle (przeł. W. Słobodnik) 36-37
ROŻEWICZ TADEUSZ — Opowieści o przedwiośni; Feniks; Krtań wolności; Ale kto zobaczy... 13-14
— Księżyc świeci; Gałązka światła; Pieśń wielkanocna; Od moich stóp 23

— Ballada o karabinie; Do fałszywych poetów 51
SERMAN BORYS — Pieśń (przeł. T. Chrościelewski) 46
SIERP ZYGMUNT — Kolęda 1
SOKOŁ TADEUSZ — Zarys 5
SOWIŃSKI ADOLF — Pamięci Tadeusza Pletrzyka 20-21
STOLAREK ZBIGNIEW — Polana 5
STRZELECKI WŁADYSŁAW — Łódź 4
SZEKSPIR WILLIAM — Pieśń o zimie (Z komedii „Daremne zabiegi miłosne” tłum. W. Słobodnik) 15
TANK MAKSYM — Leningrad (przeł. T. Chrościelewski) 46
TETMAJER-PRZERWA KAZIMIERZ — Cienie; List Hanusi (dyalektem podhalańskim); Marsz zbójcecki (z notą od redakcji o Tetmajerze - „Poezie współczesnym”) 48
TOMAN KAREL — Przedmieścia (przeł. W. Jędrkiewicz) 49-50
URGACZ TADEUSZ — Czarny Bob z U. S. ARMY; Rok 1950 (szkic wiersza) 32-33
URSZAKOW MIKOŁAJ — Rzemiosło (przeł. T. Chrościelewski) 46
WOLKER IRZI — Ballada o oczach palarza (przeł. K. A. Jaworski) 49-50
WOROSZYŃSKI WIKTOR — Repatriacja; O rówieśnikach krótko 2
— Do Twórcy 25
— Dnieprostrój, Wiersz 27

Proza artystyczna

BRAUN ANDRZEJ — Sprawa Żelbeta (opow. z tomu „Kłeska”) 43
CJOPIC BRANKO — Malkontenci 6
DEDIJER VLADIMIR — Żeby ranny kolega nie wpadł w ręce wroga... (tłum. J. Pawłowski) 20-21
DUNAROWSKI WŁADYSŁAW — Życie się zaczyna (fragment powieści z życia osadników) 1
FAST HOWARD — Clareston (tłum. Waldemar Kiwiłszo) 40-41
FAULKNER WILLIAM — W zaświatach (fragment opow. tłum. Lech Budrecki) 10
FUCIK JULIUSZ — O zażmieniu księżycy opowieść pułkownika Bobunowa (tłum. Eleonora Słobodnikowa) 48
GĘBALA STEFAN STANISŁAW — „Dziadzia” 5
— Winowajcy (wstępem opatrzył T. P.) — patrz ANKIETY — WYPOWIEDZI ZBIOROWE („Głosy ze wsi o latach okupacji”) 7
GOŹDZIKIEWICZ TEODOR — Na państwiaku (nowela z tomu „Znaki czasu”) 7
— Cztery dni Mateusza (z powieści „Lipnicki świat”) 47
GRUSZAR SERG — U komendanta „Gerylasów” (tłum. T. Chrościelewski) 20-21
HUSZCZA JAN — Fotografia (fragm. pow. o repatriantach) 27
KAPIJEFF EFFENDI — Władza (fragm. powieści pt. „Poeta” (tłum. J. Pomianowski) 3
— Finał (tłum. J. Pomianowski) 18-19
KISCH EGON ERWIN — Powódź w Koponiszce (z tomu „Jarmark sensacji”) 51
KONWICKI TADEUSZ — Wielkie manewry 28-29
LECOURTOIS HENRI — Wraki (La Guerre aux Vieux) 16
LUBOJEMSKA JAN — Gawrynowa gospodarka 20-21
— O spuściznę 46
ŁAGUNOWA T. — Kłeska (z powieści „W lasach smoleńszczyzny” — tłum. A. Kamińska) 20-21
NEXO ANDERSON MARTIN — Powrót (z książki „Czerwony Morten” — tłum. Maria Kelles-Krauzowa) 36-37
PIĘTAK STANISŁAW — Niebezpieczeństwo 25
PIÓRKOWSKI JERZY — Mój Przyjaciel 23
POGAN JÓZEF — Przednowek (fragment powieści) 5-9
— Sylwetki plebanów patrz PAMIĘTNIKI
PUJMANOWA MARIA — Truhla (fragment powieści „Ludzie na rozdwożu”) 8-9
PUSZKIN ALEKSANDER — Historia wsi Goriuchino (z tomu: Utwory proza A. Puszkina — przeł. Seweryn Pollak) 36
RADZISZCZEW ALEKSANDER — Z „Podróży z Petersburga do Moskwy” (przeł. Seweryn Pollak) 44
ROSICKI JAN — Nowy Wermistrz 22
SAŁTYKOW-SZSZEDRIN MICHAŁ — Opowieść o tym jak jeden chłop dwóch generałów nakarmił (z notą o Szczedrinie) tłum. J. Czarny i Jan Spiewak 42
SEGHERS ANNA — Siódmy krzyż (tłum. Ryszard Szawłowski, wstępem opatrzył L. B.) 13-14
SIMORRA EUZEBIO — Kędy ogień płonie; Jak stał; Strajk (tłum. Tadeusz Chrościelewski) 5
SOŁTYSIAK MARIAN — Moje wspomnienia — Patrz PAMIĘTNIKI, WSPOMNIENIA
SOWIŃSKI ADOLF — Lata młodości (fragment pow. o ks. Piotrze Sciegiennym) 12
SKULSKI SEWERYN — Obrazki 11
ZALEWSKI WITOLD — Spotkanie pod lasem (fragm. pow. pt. „Broń”) 34-35

Dramat

PRZĘCZEK ZOFIA — Morgi (fragm. dramatu o reformie rolnej) 16
SHAW BERNARD — Genewa (fragment — tłum. K. Warszawska, notę o Shawie opatrzył L. B.) 15
Reportaż — Sprawozdanie z terenu
BALARA MICHAŁ — Znieślono pańszczyznę dopiero w r. 1931 16
CZERNI JÓZEF — Szczecin („Listy z Zachodu”) 17
DUNAROWSKI WŁADYSŁAW — Czary w Odrze zatopione 10
ERENBURG ILIA — W Polsce (z „Nowoje Wremia” Nr 1 (139), styczeń 1948 r.) 11
GAŁAJ DYZMA — 22 spadkobierców! 38-39
GAŁAJ DYZMA i MOZGA JÓZEF — Przedsiębiorcy działacze wsi 42
GĘBALA STANISŁAW STEFAN — Współzawodnictwo w pracy 36-37
— Po plenum lipcowym w pewnej wsi 51
GRAD MIECZYSLAW — Walka klasowa na wsi rzeszowskiej — patrz ARTYKUŁY TREŚCI POLITYCZNO-SPOŁECZNEJ
IGNAR STEFAN — Polityka w gminie — patrz ARTYKUŁY TREŚCI POLITYCZNO-SPOŁECZNEJ
JAŹDZYŃSKI WIESŁAW — Notatki z Czechosłowacji 27
— Notatki o „martwych duszach” na prowincji 43
KAMIENSKA ANNA — List z Łodzi 18-19
— List z Poznania 20-21
— List z Lublina 27
— List z Wrocławia 36-37
KRÓL JAN ALEKSANDER — W promieniu pięćdziesięciu wsi 17
— W Czechosłowacji 24
KUSZYK WŁADYSŁAW — 6 dni w Czechosłowacji 12
LESZCZYŃSKI WŁADYSŁAW — Wrocław („Listy z zachodu”) 17
LISTOWSKI NARCYZ MARIAN — Na prowincji myszy! (List otwarty do Jana Aleksandra Króla) 17
MOZGA JÓZEF — Patrz D. Gałaj i J. Mozga
OLECHNOWICZ ADOLF — Oto wieś! 32-33
PIENIAŻEK SZCZEPAN ALEKSANDER — Edward Krzan czyta „Poland of — To — day?” 11
— Dlaczego nie wrócili? 23
POGAN JÓZEF — Typy wiejskie 22
ROKITNIAK TADEUSZ — Z notatnika wakacyjnego 32-33
SOBIERAJSKI LEONARD — Z wystawy Wrocławskiej — o reportażu (list otwarty do Eugeniusza Szyra, wiceministra Przemysłu i Handlu) 32-33
S. L. — Na obradach działaczy chłopskich (reportaż polityczny) 43
SZWENGRUB LILI — Warmia i Mazury — „Ostrowianka” Spółdzielnia Parcel-Osada. Platyny, pow. Ostróda, woj. Olsztyńskie 44
— A co z nich będzie później? 51
WÓJCIKOWSKI ZYGMUNT ANTONI — Wawel, koncerty i stare ciotki (List z Krakowa) 26

Pamiętniki, Wspomnienia

BEACHUT WŁADYSŁAW — Historia w szkole ludowej 38-39
CZUŁA MACIEJ — Robotnicy i chłopcy (wspomnienia) 49-50
— Wszystko zawdzięczałem „sobie” 11
FORTINI FRANCO — Życiorys włoskiego intelektualisty 17
HERZEN ALEKSANDER — O Worcellu (fragment z pamiętnika, tłum. E. L.) 42
JOHANSEN CARL — Polska emigracja chłopska w Danii (fragm. wspomnień o chłopskiej emigracji zarobkowej przed 40 laty) 20-21
KUŚ FRANCISZEK — Wspomnienia... 38-39
LICHARIEW BORIS — Spotkanie z Fućkiem (przeł. T. R.) 48
LISTOWSKI MARIAN NARCYZ — Róża i lasy — patrz ANKIETY, WYPOWIEDZI ZBIOROWE: „Głosy ze wsi o latach okupacji”
LISTY ZE WSI — patrz ANKIETY, WYPOWIEDZI ZBIOROWE: „Głosy ze wsi o latach okupacji”
MARCINEK JAN — Uobywatelnienie chłopca przez historię 40-41
MŁODE POKOLENIE CHŁOPÓW — Fragmenty pamiętników — patrz: ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNO-KULTURALNEJ
POGAN JÓZEF — Sylwetki plebanów (pamiętnik) 28-29
— Wieś w ostatnich latach przed wojną (pamiętnik) 47
POLEĆ FELIKS — Mój pamiętnik (patrz także: Jakub Litwin „Drobnomieszczańskie społeczeństwo”, ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNO-KULTURALNEJ) 30-31
PROROK JÓZEF — Kultura parafialna (z notą od redakcji) 24
SKULSKI SEWERYN — Nie zgub się we świecie! (c. d. „Życiorysu pisarza chłopskiego” („Wieś” nr 40 rok 1947) 6
— Pierwszy maja w Ameryce 18-19
SOŁTYSIAK MARIAN — Moje wspomnienia 20-21

SZYMCZAK KAZIMIERZ — Pamiętnik robotnika z okresu okupacji (fragmenty) 49-50
WYROBEK PIOTR — Odpustowi przodownicy i kłatwy biskupie 38-39
Felietony, Obrazki, Impresje, Listy, Fragmenty
ANDRZEJAK JERZY — Książka i dziecko 28-29
BARTOSZ — ZNACIE ICH? — Panie do S. L. idę; Jeszcze z oficjalnej inicjatywy prywatnej; Szlachetni akademicy 15
— Cacy — pensjonarka, Cacy — studentek, Cacy — ciocia 16
— Krótka rozprawa między wójtem i plebanem; Demokraci — nawróćcie się!; Kiedy się zwiedza fabrykę 17
— Oddzielnie, czy razem?; Krzepnie „narodowy duch”; Taktyka walki z proletariatem 18-19
— Najczarniejszy dzień żywota; Emerytowany radca; Uczniowie dla bła 20-21
BUDRECKI LECH — Grupa łódzka („Studenti i nauka”) 34-35
BUREK WINCENTY — Znamienne: nie zamilkłem 46
— Teraz kofej na Olchę 48
CHMURA PIOTR — O przyszłych studentach (list otwarty do Sekr. Tow. SL, PPR, PPS, ZSCH, tudzież do Województwa) 15
— W sprawie publicystyki 22
P. Ch. — Polityka w interesie mas chłopskich 40-41
— Należy wiedzieć i pamiętać 44
CHROŚCIELEWSKI DIOGENES — Fenomenologija polskości 3
CZYŻOWA PAULINA — Szkoła dla literatów 15
— Sensacja wiejska 44
— Katolicka pochwała wsi 44
DELEGACJA POLSKA NA KONGRES — Jerzy Borejsza, Jarosław Iwaszkiewicz, Tadeusz Kotarbiński, Jan Dębowski, Stefan Żółkiewski, Stanisław Kulczyński, Józef Chałasiński, Ludwik Hirszfeld, Leon Schiller, Julian Tuwim, Władysław Broniewski, Zofia Nałkowska, Jerzy Zawieyski, Antoni Słonimski, Zygmunt Wojciechowski, Leon Kruczkowski, Hugo Steinhaus, Maria Dąbrowska (fragmenty z dzieł) 34-35
DREWŃSKI TADEUSZ — Wychowamy inteligenta ludowego 15
— Plakat, który zapowiada zjazd 43
JEDLIŃKI WITOLD — Konsekwencje 1
JUKNIEWICZ FRANCISZEK — Grupa wrocławska („Studenti i nauka”) 34-35
J. A. K. — Wacław Nałkowski 8-9
M. K. — Dla aktywistów ZSCH. 44
LIN JANUSZ — Kapitalistyczny Tartuflife 7
LISTOWSKI MARIAN NARCYZ — Landszafty ze ścian! 28-29
LISTY PISARZY — Seweryn Skulski do Wojciecha Brewicza 15
KOTULA ADAM — Paryż 51
NOFER ALINA — Łódź
LISTY MATURYSTÓW
BLACHA HENRYK — Z Pyrzogłowów na socjologię 28-29
GÓRECKI JERZY — Gdybym znalazł „Proletariat...” 28-29
PIETRAS HENRYK — Wyznanie 28-29
IRENA GAŁUSZKO — Z drobnomieszczaństwa 28-29
LISTY Z ZACHODU — patrz REPORTAŻE: Józef Czerni, Władysław Leszczyński
LISTY POLITYCZNE — Dlaczego jedność? 15
— Jest w narodzie siła... 16
— Ślubna Polse 16
— Przed reformą oświatową 17
— Historia i optymizm 18-19
— Dwie jedności 20-21
— Polityka moralności 22
— Pszcenica i idea niepodległości 23
— „Miastu i światu...” 24
— O nieznanym przyjacielu 26
LISTY — Do wydawców; Dwie sprawy; Czekamy na odpowiedź 16
— List wiclarza - licealisty 17
— Dwie drogi; Propozycje dla pisarzy 18-19
— Współzawodnictwo wiejskie 20-21
ŁASZCZ ZDZISŁAW — „Piast” i nagroda Nobla 7
MAJKUT JÓZEF — „Bez kurtyny” 48
MARCINEK ANTONI — Na drogach walki klas 47
OCHEJUSZKO ZDZISŁAW — Drogi do marksizmu 47
PIGWA PIOTR — „O rzetelność myślenia” 1
— „Pedagogika zapobiegawcza” 48
PODLASIAK KAZIMIERZ — „Worek z kartoflami” 22
SMUTNY JERZY — „Pokolenie” 47
SZRAJER ZDZISŁAW — Przegląd prasy ekonomicznej 5
ZE SZTAMBUCHA KULTURY LUDOWEJ — Protokół rozprawy przed sądem wójtowskim Pyzdrowskim 4 maja 1899 roku (Rozenblatt: Czarnowica powołana, Kraków, 1883) 2
— Zbliżenie do ludu („Rola” nr. 20, rok 1889) 4
— (Patrz także rocznik 1947 n-ry: 44, 45, 47, 49, 50.
SZTURCHANIEC GENOWEFA — Ciępomania classica 12
(Patrz także ZE SZTAMBUCHA KULTURY LUDOWEJ)
TYTULKO ANATOL — Wyrwali 36-37

UNUS DEFENSOR MARIAE — („Bywa i tak...“). Zebrała i przygotowała do druku Irena Wodzińska) 34-35

URBAŃSKI ZBIGNIEW — „Kędyś to bywał...” 46

WASILEWSKI ZBIGNIEW — Bobrzyński redytywus 7

IRENA WODZIŃSKA — Patrz UNUS DEFENSOR MARIAE

WOŁANIE NA PUSZCZY:

BUDRECKI LECH — O powieści katolicką 13-14

SZTURCHANIEC GENOWEFA — O du-żą i małą recenzję 15

— „Nie róbmy Greków!” 17

— O kronikę zagraniczną czyli „Nowe Ateny” albo akademii wszelkiej scyencji pełna” 20-21

KAMIENSKA ANNA — Z kwestarzem wielkanocnym sprawa 16

WRÓBLEWSKI ANDRZEJ — Jeszcze w sprawie szkół plastycznych 47

WRÓBLEWSKI JAN — Łódź a socjologia (Studenci i nauka) 34-35

WYRĘBA ANIELA — Polonistyka warszawska (spojrzenie z boku) 43

ZALEYSKI KAZIMIERZ JERZY — Z wyborów samopomocowych... 49-50

Ankiety, Konkursy, Polemiki. Wypowiedzi zbiorowe

CHŁOPSKIE GŁOSY O HISTORII — patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNOKULTURALNEJ I HISTORYCZNEJ; Piotr Chmura „Historio jak cię pojmował lud?“, A. Olechnowicz; PAMIĘTNIKI— WSPOMNIENIA; Blachut W., Kuś F., Marcinek J.

GŁOSY ZE WSI O LATACH OKUPACJI:

BIENIEK JÓZEF — Żydzi 13-14

— Akcja w Jelnej 13-14

BLACHUT WŁADYSŁAW — W pobliżu Kalwarii Zebrzydowskiej 13-14

CZUŁA MACIEJ — Wysiedleńcy na wsi 13-14

GĘBALA STANISŁAW STEFAN — Winowajcy (ze wstępem T. P. o S. Gębali) 13-14

GOŹDZIKIEWICZ TEODOR — Narady o kontyngentach 13-14

KAPUŚCINSKI JÓZEF — Żarna 20-21

LISTOWSKI NARCYZ MARIAN — Róże i lasy 13-14

— Kartki z pamiętnika 13-14

MARCINEK JAN — Moje spotkanie z Adamem Polewką 20-21

MARSZAŁEK JAN — W „Kraju Warty” 20-21

MINIAS MARIAN — Łowiczaki a wysiedleńcy 13-14

NAGRABIECKI JAN — Garść wspomnień z lasu 13-14

OLECHNOWICZ ADOLF — Spotkania wojenne 13-14

POKORA LEON — U źródeł „Wsi Two-rzacej” 13-14

SKULSKI SEWERYN — Wieś Kolan-kowo 13-14

KONKURSY — Konkurs Domu Wojska Polskiego na pamiętniki i wspom-nienia żołnierskie (warunki) 4

— Pierwszy konkurs literacki „Dzien-nika Ludowego” (warunki) 6

— Instytut Prasy Spółdz. Wyd. „Czytelnik” — Konkurs na opis współ-czesnej wsi polskiej (warunki) 12

— Konkurs „Wsi” pod hasłem „Wy-sięg o dobrobyt kraju” (warunki) 13-14

— Zarząd Główny ZSCh — Konkurs na „Hymn Zw. Sam. Chłopskiej” (warunki) 28-29

— Rozstrzygnięcie konkursu dla mło-dych pisarzy O.W. Z.Z.L.P. 28-29

— Zarząd Główny Z. S. Ch. — kon-kurs na utwory literackie (warun-ki) 30-31

NAUCZYCIELSTWO (DYSKUSJA O NAU-CZYCIELSTWIE; ROZMOWY Z BŁADZĄ-CYMI NAUCZYCIELAMI):

CHMURA PIOTR Wychowanie do działa-nia klasowego 48

CWENAR STANISŁAW — Kto nas okra-da? 23

GRYTA ANTONI WŁADYSŁAW — Jak to jest z Kościołem? 48

KAMIENSKA ANNA — Dyskusja o nau-czycielstwie 20-21

KRÓL JAN ALEKSANDER — Tak, jak to powiedział J. Bojko 48

— W atmosferze Kamińska i Gorzko-wic 51

— Model chłopie - panowie, Patrz ARTYKUŁY TREŚCI OGÓLNO-KULTURALNEJ I HISTORYCZ-NEJ

PALUCH ZDZISŁAW — Wychowanie do przeżycia 48

POGAN JÓZEF — Życie i praca nauczy-ciela 23

— Jeszcze o nauczycielstwie. Patrz FAKTY I ZDANIA

— Douczony metlik 49-50

OKUPACJA — Patrz GŁOSY ZE WSI O LATACH OKUPACJI

ORGANIZACJA ZDROWIA W NOWYM USTROJU

NOFER JERZY — Choroby — lecznictwo — metody (Głos w dyskusji o zdro-wiu na wsi) 2

RÓŻNE:

CHMURA PIOTR — Do „Młodego dzia-łacza” 47

— I Jelonków trzeba uczyć 51

GAŁAJ DYZMA — W odpowiedzi obroń-com „Działaczy przedsiębiorców” 46

— Ordynowicze krzywdzonych „przedsiębiorców” 49-50

WSPÓŁPRACOWNICY! KORESPONDENCI! PRZYJACIELE! CZYTELNICY! — CHŁOPI I ROBOTNICZY!

W ciągu całego okresu swej działalności „WIEŚ” wiązała się zawsze z Wami. Nasłuchiwaaliśmy pilnie i drukowa-liśmy chętnie Wasze głosy z terenu. Mówili nam one o bo-lączkach, walce i osiągnięciach pracującej ludności wsi i miast, pokazywały narastanie nowego ustroju w ostrych zmaganiach klasowych, pokazywały zaostrzenie się antago-nizmów klasowych między bogaczem a małym i średniorolnym chłopem. Wszystko, coście nam mówili — to były najwyższe świadectwa wychodzenia wsi z klasowego zaścianka, zaco-fania i ciemnoty — na szeroką drogę uprzemysłowienia, kultury ku socjalizmowi, świadectwa wielkiej sprawy — łą-czenia się ruchu robotniczego z chłopskim.

Na Waszą współpracę liczymy szczególnie dziś, kiedy wieś i całe społeczeństwo polskie podlega szybkim historycz-nym przemianom. Czekamy na Wasze głosy. Głosy teren-owych działaczy społecznych, członków partii, chłopów i ro-botników, nauczycieli, aktywistów związkowych i Z. S. Ch. i wszystkich biorących codzienny udział w przeobrażeniach społeczno-gospodarczych i kulturalnych. Pozwolą nam one — tak jak dotąd — unocznnić istotę i sens aktualnej historii wsi polskiej. Obraz ten będzie pomocny każdemu działaczowi społecznemu w jego codziennej pracy i walce, ułatwi mu planowanie i realizowanie przebudowy społecznej.

REDAKCJA.

JELONEK JAN — „Działaczem trzeba się urodzić” 51

MAJEWSKI TADEUSZ — W sprawie socjologii „pekinu” 3

MOZGA JÓZEF — Rymowany alarm w sprawie Godzianowa 51

„NAUCZYCIELKA” — Przedsiębiorcy i „stamowcy” 46

— „Nie ustrój — człowiek wysokiego gatunku” 49-50

POGAN JÓZEF — Rodowi działacze wsi 49-50

Kp. — Normalne kontakty 34-35

„STANOWICE” — Lot ptaka godzianow-skiego. (Patrz także A. Kamiń-ska „O konserwatywnej satyrze chłopskiej” art. treści lit.) 51

RYBUS WACŁAW — „Młody działacz (W odpowiedzi na artykuł (Przed-siębiorecy — działacze wsi)”) 47

ŻYCIE I PRACA PISARZA: DUNAROWSKI WŁADYSŁAW — Na warsztacie 3

GĘBALA STANISŁAW — Na warsztacie KOSCINSKA MARIANNA — Na war-sztacie 3

KRÓL JAN ALEKSANDER — Gdzie pędzisz, kozacko? 2

KUBISZ PAWEŁ — Na warsztacie OLEKSIK KLEMENS — Na warsztacie OŻOG BOLESŁAW JAN — Autentysta SKULSKI SEWERYN — Nie „lapi-chłop”! 2

Fakty i zdania

(Uwaga: przy skrótach zachowano kolejność alfabetyczną drugich liter, odpowiadających nazwiskom lub pseudonimom).

AKADEMIK — O „nie sprytnym” dzien-nikarzu 7

A. IV — „Czynnik duchowy” 38-39

BUFALLO BILL — O transportowaniu ideologii 7

BREWICZ WOJCIECH — Do Red. J. A. Króla 25

BRYCZEK JAN — Atomizm i tomizm 5

A. B. — Jak wam się podoba? 27

J. B. — Wiedzieć jak działać 25

M. B. — Sztuka dla mas 43

— Co się działo na zjeździe poloni-stów 49-50

P. CH. — Kultura z mendla 22

— Entuzjazm młodzieży 22

— Wakacyjne praktyki zagraniczne 23

— Przyjaciel rzemieślnika? 42

CZYŻOWA PAULINA — Księga natury 1

— Wychowanie uspołeczniające 2

— Rok 1948 8-9

— Taka pochwała „Odrodzenia”? 13-14

J. CZ. — Szpilka dla „Szpilek” 48

— Pieśń na Zjednoczenie Partii 49-50

FALENCIAK JERZY — Ideały kultural-ne „Tygodnika Powszechnego” 1

— Panowie szlachta: konne tramwaje 2

— Pechwała parafianśczęzny 7

E. F. — Troški tyg. „Dziś i jutro” 23

J. F. — Wokulski a Pakulski 7

— „Wohlttemperiertes Klavier” nie dla Grójca! 32-33

S. F. — Milczenie 40-41

GĘBALA ST. — Korespondent gazety — zakała powiatu 49-50

GRAD MIECZYŚLAW — Po pierwszym plenum Zarządu Głównego ZMP 40-41

D. G. — „Młoda wieś” 22

F. G. — Czyżby drugi plan wydawniczy? 25

— Z okazji śmierci Bierdajewa 26

— Wznowienia i przekłady 27

I. G. — Gimnazja w Miasteczkach 43

M. G. — Zyski kapitalistów francuskich i niedza mas 10

IMPIOUS DANIEL — Troska czy hipo-kryzja 1

JANICKI MIECZYŚLAW — Cuda w Nie-pckalanowie 1

JASKÓŁKA — Na kobiecym podwórku 1

— Naśladownictwo prawnie zastrzeżo-ne 6

— I znowu Markewski 10

JEDLIŃSKI WITOLD — Jeszcze jeden głos o egzystencjalizmie 7

— Osobliwe metody 7

— Matematyka a pleć 10

W. J. — Dlaczego nie naodwrót? 1

— Polska i Czechosłowacja 23

jotem — Gogol a hemoroidy 10

KAMIENSKA ANNA — Problemy krytyki 6

KIWILSZO WALDEMAR — Kultura na łatki 5

— Jeszcze raz autentyzm 8-9

KOLIBA MACIEJ — M. K. — Entuzjazm demokracji zachodnich 10

— Krkodyle lzy 11

— „Tygodniku Warszawski” cui bono? 12

— Wystawa wrocławska 22

— Kultura literacka 25

— Ideologia i kapitał 26

— Cele USA 34-35

— Papież i episkopat katolicki; Mię-dzynarodowy Bank Odbudowy i Re-kenstrukcji; odpowiedź 34-35

— Nowe drogi gospodarki wiejskiej 43

— Dla szkół rolniczych 46

— Lekcja wychowania 47

KOMPOT JÓZEF — Polityka ogłupiania i polityka zastraszania 7

...bez głębokiej, przeorywującej pracy ideologicznej, oświatowej i kulturalnej na wsi nie stanie się ta wieś PODMIOTEM wielkich długofalowych przeobrażeń, biedne i średniorolne chłopstwo nie stanie się współbohownikiem klasy robotniczej” (Jerzy Borejsza).

W grudniu ub. roku rozpoczęliśmy akcję jednania prenumeratorów tyg. „Wieś” „Wasz apel do nawiązania z Wami kontak-tu korespondencyjnego, rozpowszechniania tyg. „Wieś”, za pomocą którego będziemy mogli tak osiągnąć naszych wsi, jak i bo-lączki przekazywać Wam, otrzymując wza-mian na pewno dobre rady i wskazówki —

musimy stwierdzić — trafił do naszych prze-kenów społecznych — píše wójt gminy Kresina powiatu szecińskiego, ob. Kor-czak Władysław.

We współzawodnictwie w zdobywaniu czy-telnika, wiejskiego działacza społecznego urzaduje gmina Ostaszewo, pow. Gdańsk, która zadeklarowała 30 prenumeratorów. Gminy: Kramsk, pow. Konin, Wójtowa Wieś, pow. Opole, Rembów pow. Opatów Gory, pow. Pińczów zgłosiły po 19 nowych czytel-ników każda.

Codziennie otrzymujemy nowe odpowiedzi na nasz apel. Akcja trwa.

KORESPONDENT — Oto „wódz” 11

KOSCIELNIAK JÓZEF — Urojone niepo-koje 2

Z. K. — Co robi młodzież na wsi 40-41

LEKTOR JAN — Na marginesie „Tri-zcni” 11

LESNIEWSKI ADAM — „Drażliwe” py-tania 10

— Liteści 33-39

M. N. L. — Przegląd czytelników 42

A. L. — Niedźwiedzia przysługa 26

— Encyklopedia prawdy 27

W. L. — Trzydziestolecie spekulacji 44

MARSZAŁEK JAN — Co jest bardziej zrozumiałe dla dzieci 38-39

MARATYŃSKI KRZYSZTOF — K. M.

— Poszukiwacze mądrości starego Kolumba 1

— Wigilijne pojednanie 1

— Monachium, Antwerpia, Blum 2

— Sielanka ks. Biskupa 5

MAZUREK STEFAN — Wojenna i po-wojenna droga prof. Frey 12

AM — Młodzież św. ała 30-31

J. M. — Chmielowski acternus 7

P. M. — Mamy papieża 22

— Dymna zasłona i zaufanie 23

K. S. M. — Co cesarskie cesarzowi... 28-29

T. M. — Wszelchnia Radiowa 51

K. K. N. — Historia literatury dla kryty-ków 42

— Realizm socjalistyczny i literatura ludowa 43

OSIADACZÓWNA ALINA — „Kłopoty z personalizmem” 4

— Na nowym etapie reformy szkolnej 5

OTCZAJNY JÓZEF — Uwaga chorzy! 32-33

PIGWA PIOTR — Strajki i drobne inte-resy 5

— Dwie uchwały 6

— Płoną nowe „Wici” 11

— Starsi i młodzi wiciarze 13-14

POGAN JÓZEF — „Wniebowzięty autor” 47

— Jeszcze o nauczycielstwie 40-41

K. P. — k. p. — Telefon i jałmużna 23

— Nauczycielstwo w natarciu 24

— „Zły kierunek” 24

— „Wici” 25

— „Do Rzymu przez Krym” 28-29

— Prawo Związku Młodzieży Polskiej 30-31

— Pierwsze jaskółki ZMP 30-31

— Kurierowskie lewactwo 32-33

— Ucieszne bobo 38-39

— Do czego to podobne? 44

P. P. — pp. — Kontemplacja ducha czy odbudowa 24

— Matury, Matury! 24

— O ludowości i narodowości 25

— O roku ów... 26

— Jeden łatwy żywot 27

— Cudze chwalice 28-29

— „Jakieś nie wiem co” 30-31

— Aktywiści S. L. 42

— Co ze szkołami na wsi? 47

— Co z bibliotekami na wsi? 48

— Kuć oreź do walki! 49-50

— I to ma być współzawodnictwo? 51

PYSIOWA — OBUCHOWSKA H. — Wśród chłopów węgierskich 49-50

F. P. — Święta rodzina 22

REDAKCJA — „Czym jest dla Was Francja?” 44

— Intelktualiści wlicy w obronie pokoju 48

REMEMBER JONATAN — Brytyjska pa-mięć 2

T. R. — Jak święci Pańscy dopomagają przy egzaminie z teorii marksizmu 47

SPIRATUS FIAT — Dwa katolicyzmy 40-41

SPRINKLER TOMASZ — Trzy razy tak 4

SINOBRODY ZDZISŁAW — O dzieciach Kazimierza Jajłłonczyka, pośle tureckim i uniwersyteckich egza-minach 40-41

SKWARCZYŃSKI ZDZISŁAW — Panu Goc z „Tyg. Powsz.” 26

STOLARSKI ZYGMUNT — Chłop w oczach inteligencji 13-14

STRZEMIŃSKI WŁADYSŁAW — Wiado-mo, jak się pisze w „Tygodniku Powszechnym” 51

SZCZEPANSKI JAN — O Spółdzielczych Kursach Korespondencyjnych kilka uwag 26

F. S. — Nie morderca winien lecz zamor-dowany... 24

L. S. — Co kogo? 23

K. S. — Kiedy się słucha Marshalla 23

— Poznanie krajów demokracji ludo-wej 24

— Taniec bezbrenności i agresji 25

— „Nowe Drogi” 28-29

— Walka o metodę 38-39

— Znow o „Untergang des Abendlan-des” 44

— Zjednoczenie Partii Robotniczych 46

— Czy robotniczy dom może być ro-botniczy? 46

— Ponowny wybór Trumana 47

— Średni chłop — sojusznik klasy ro-botniczej 48

— „Krótki kurs historii WKP(b)” 51

Z. S. — Menachomachia i Antymonacho-machia 27

— I jeszcze raz Macchiavelli 28-29

— Paweł Jasienica contra ksiądz Pi-wowarczyk? 43

— Marshallizacja Watykanu 46

Z. SZ. — Jeznicka filozofia i ideały 4

SNIEŻYŃSKI JUHA STANISŁAW — Ameryka i my 1

TEOFIL — Ach zbudź się, zbudź... 3-9

TRUIY ABEL — Troska i interes 4

BR U — B U — Świat oglądany z kon-fesjonalu czyli coś dla dewotek 38-39

— Instytut wojowniczy czy brak wy-robnienia 44

WOT GOŁUBCZYK — Proporcje 5

WYKA S. — List święteczny od starosty stopnickiego 2

K. J. Z. — Przed sądem ostatecznym 51

zet — Znawcy prawa 11

J. Z. — Katolicka krytyka filmowa 30-31